

SUFIN за ново образовање

У оквиру SUFIN пројекта, тематска област одрживих финансија обрађује се у осам курсева и једном студентском семинару. Курсеви су груписани у следеће 4 тематске целине: уводно предавање о историји и институцијама ЕУ; извештавање, рачуноводство одрживог развоја и одрживе финансије; еколошко управљачко рачуноводство; управљање ризицима одрживог развоја и одрживо осигурање.

Предавачи на Модулу су наставници Економског факултета Универзитета у Нишу, Економског факултета Универзитета у Београду, Факултета за туризам и угоститељство Универзитета у Битољу као и експерти из рачуноводствене и ревизорске праксе.

Студенти након успешно реализованих наведених курсева добијају Сертификат Универзитета у Нишу о завршеном SUFIN модулу који представља легитиман документ и верификује додатно знање кандидата.

Пријаве су отворене!

У овом броју

Европски зелени договор **стр.1**

Будућност рачуноводства **стр.2**

Образовање за одрживи развој **стр.3**

Европски зелени договор и потреба за одрживим финансијама

У децембру 2019. године, као одговор на бројне изазове на пољу климатских промена и заштите животне средине, Европска комисија којом управља Урсула фон дер Лајен представила је Европски зелени договор за Европску унију. Општи и најважнији циљ плана Комисије ЕУ је „климатски неутрална“ Европа, што се односи на нулту нето емисију гасова са ефектом стаклене баште до 2050. године.

Према Европској комисији, Зелени договор представља „амбициозан пакет мера почевши од смањења емисије гасова са ефектом стаклене баште, преко улагања у најсавременија истраживања и иновације, до очувања природног наслеђа Европе“. У областима обухваћеним овим договором, на првом месту, налази се прелазак на чисте и обновљиве изворе енергије, као и транзиција са линеарног на циркуларни модел економије (као део шире индустријске стратегије ЕУ). Остали важни циљеви Европског зеленог договора односе се на животну средину без загађења земљишта, ваздуха и воде, одрживи транспорт, нов екосистем и стратегију заштите биодиверзитета, као и на формулисање нове стратегије „зелене и здравије“ пољопривреде. Узимајући у обзир да транзиција ка „климатски неутралној“ Европи захтева велике инвестиције, одрживо финансирање се јавља као незаобилазни део плана. Пакет финансијских мера за Зелени договор представљен је у делу под називом „Подстицање

зелених финансија и инвестиција и обезбеђивање праведне транзиције“. Процењује се да ће за постизање тренутних климатских и енергетских циљева до 2030. године бити потребна додатна годишња улагања у износу од 260 милијарди евра. Комисија ЕУ је такође припремила и План улагања у одрживу Европу како би се обезбедила финансијска средства потребна за подршку одрживим инвестицијама. Очекује се да се планом мобилизује најмање 1 билион евра током наредне деценије, при чему план има три циља: (а) повећање средстава за финансирање транзиције европске привреде ка зеленој и одрживој и мобилизовање најмање 1 билион евра за подршку одрживим инвестицијама током наредне деценије кроз буџет ЕУ и повезане инструменте, посебно InvestEU; (б) стварање оквира који омогућава приватним инвеститорима и јавном сектору да промовишу одржива улагања; (в) пружање подршке јавној управи и промотерима пројеката у идентификовању, структурирању и спровођењу одрживих пројеката.

Обновљена Стратегија одрживог финансирања, коју ће Европска комисија објавити у трећем кварталу 2020. године, имаће за циљ јачање основа за одрживо улагање (између осталог, усвајање таксономије за класификацију еколошки одрживих активности), проширење могућности за идентификовање одрживих инвестиција и обезбеђивање њиховог кредибилитета, као и управљање и интеграцију климатских и еколошких ризика у финансијски систем.

Принципи успеха пројектног менаџмента

Краткорочни карактер пројекта може бити контрадикторан дугорочној оријентацији концепта одрживости. Међутим, пројектима се операционализују дугорочни инвестициони циљеви компанија и пројекти се реализују у ширем друштвеном окружењу.

Како би портфолио, програми и пројекти били одрживи, потребно је да задовоље све три димензије одрживости – друштвену, еколошку и економску. Ове димензије су међусобно повезане, што упућује на управљање ризицима и укључивање релевантних друштвених актера у процес одрживог управљања пројектима. Из овога произилази потреба да принципи одрживог развоја буду интегрисани у пословне стратегије компанија. Према ISO 26000 *Упутство о друштвеној одговорности*, неки од принципа одрживог управљања пројектима су следећи:

1. Етичко понашање
2. Учешће друштвених актера
3. Одговорност
4. Транспарентност
5. Интереси стејхолдера

Одрживи развој може једино бити достигнут уколико процес одрживог управљања пројектима води ка стварању одрживих средстава, који заузврат обезбеђују одрживе резултате.

Трендови који утичу на будућност рачуноводства – шта треба знати

Декан Економског факултета, Универзитета у Нишу, објашњава интеграцију питања одрживог развоја у област рачуноводства и извештавања.

Рачуноводство одрживог развоја је нови сегмент рачуноводства усмерен ка извештавању о питањима одрживог развоја која представљају велики изазов за рачуноводствену професију.

Неспорна је чињеница да предузеће својим пословањем умногоме утиче на окружење – како на природно тако и на друштвено, па се као логична последица тога јавља и заинтересованост чланова друштвене заједнице за пословање предузећа. Имајући такву ситуацију, постаје јасно да успех предузећа не зависи само од квалитета његових производа, услуга и способности да удовољи купцу на најбољи могући начин дајући му тражени квалитет производа и/или услуге у право време и по цени коју је он спреман да плати, већ тај успех зависи и од степена његове друштвене одговорности. Друштвено одговорно пословање представља концепт којим предузећа свесно надилазе своју основну функцију и позитивно утичу на природно, друштвено и радно окружење имплементирањем питања одрживог развоја у своје пословне стратегије.

Конвенционално рачуноводство и финансијски извештаји имају минималистички приступ у којем доминира извештавање о економским перформансама привредних друштава, који не омогућавају стицање сазнања о томе како менаџмент интегрише ова питања у пословну стратегију и прати њихово извршење.

Зато се јавља потреба да се дефинише један нови сегмент рачуноводства који се назива рачуноводство одрживог развоја. Оно се може сматрати подврстом рачуноводства и обухвата активности, методе и системе којима се признају, анализирају, евидентирају и мере интеракције економских са социјалним и еколошким утицајима чинећи везу између стратешког управљања и извештавања.

“Постоје бројни изазови који онемогућавају усвајање праксе извештавања о одрживом развоју и ови изазови су међусобно повезани.”

Улога рачуноводства одрживог развоја је двојака. Наиме, оно служи за прикуљање и анализу података за обрачун индикатора перформанси у домену екологије, људских права, друштвеног утицаја, корупције и њихово повезивање са економским перформансама, а с друге стране рачуноводствени систем има задатак извештавања кључних стејхолдера о питањима одрживог развоја. Специфичан проблем извештавања о одрживом развоју огледа се у обезбеђивању јавно доступних, објективних и тачних информација неопходних за процес доношења одлука.

Рачуновође доприносе развоју ове области и утичу на привредна друштва у глобалној економији да се понашају еколошки и друштвено одговорно и да о томе благовремено и тачно извештавају.

Од рачуноводствене професије се очекује да пронађе адекватне смернице које би привредним друштвима помогле код састављања извештаја о одрживом развоју и решиле проблеме материјалности, упоредивости и провере информација презентованих у овом извештају.

У трагању за одговарајућим системом извештавања, развили су се бројни приступи, теорије, извештаји и концепти под различитим називима: *Извештавање о заштити животне средине*, *Извештавање о одрживости*, *Извештавање о друштвеној одговорности* и слично. Међутим, могу се издвојити две иницијативе које промовишу извештавање о друштвеној одговорности и које могу понудити заокружен систем извештавања, а то су: (1) Међународна иницијатива за интегрисаним извештавањем, коју промовише Међународни савет за интегрисано извештавање (енгл. *International Integrated Reporting Council – IIRC*) и (2) Глобална иницијатива за извештавањем, коју промовише истоимена организација (енгл. *Global Reporting Initiative – GRI*). GRI и IIRC најавили су сарадњу која ће појаснити оквире за интегрисано извештавање и пружити увид у стварање вредности и подстицање транспарентности.

Образовање за одрживи развој

Компанијама су потребни запослени који ће радити у њиховим одељењима за одрживост и извештавање о одрживости и из тог разлога би требало проширити образовање из области конвенционалног рачуноводства и извештавања.

Свет се суочава са бројним изазовима попут климатских промена, емисије гасова са ефектом стаклене баште, глобалног загревања, експлоатације природних ресурса, загађења животне средине, пренасељености, сиромаштва, неадекватних услова рада, корупције итд. Већина ових проблема је изазвана од стране компанија чији су примарни циљеви раст и максимизација профита. Међутим, имамо само једну планету, природни ресурси су ограничени и сада је време за промене.

Компаније треба да размотре позитивне и негативне утицаје својих пословних активности на друштво и животну средину. У складу са тим, да би пословале на друштвено одговоран начин, компаније морају да спрече и ублаже сваки негативни утицај које њихово пословање може да изазове у глобалном ланцу снабдевања. Важну улогу у подстицању и пружању подршке компанијама да друштвено одговорно послују имају јавне власти, укључујући и

Као један од видова помоћи инвеститорима, потрошачима, креаторима политике и другим заинтересованим стејхолдерима у процени нефинансијског учинка компанија, закон ЕУ (Директива 2014/95/ЕУ) захтева од великих компанија са више од 500 запослених да обелодањују информације о свом пословању и управљању друштвеним и еколошким изазовима.

“Наредна генерација менаџера се сада образује на универзитетима. Неопходно је да усвоје начин размишљања који ће им омогућити суочавање са изазовима који предстоје у друштву, економији и екологији.”

Ова регулатива такође помаже компанијама да развију друштвено одговоран пословни приступ, с обзиром да су у обавези да обелодане информације о својим политикама у вези са друштвеним и еколошким ризицима и управљања тим ризицима, као и информације о кључним индикаторима одрживости. Од 2018. године потребно је да ове информације буду обелодањене у годишњим извештајима компанија у оквиру извештаја о пословању или у оквиру засебног нефинансијског извештаја, на пример извештаја о одрживом развоју.

Компаније извештаје о одрживом развоју могу такође припремити и на добровољној основи као додатак редовним финансијским извештајима, при чему на овај начин презентују поред финансијских и друштвене и еколошке аспекте својих пословних активности. Ови извештаји се могу користити и за повезивање остварених циљева одрживог развоја са накнадама одбора, као и за инкорпорирање циљева одрживости у стратегије компанија.

Компанијама су потребни запослени који ће радити у њиховим одељењима одрживости и извештавања о одрживости. Важно је да студенти буду свесни чињенице да се перформансе компанија не изражавају само финансијским перформансама. Такође, потребно је да усвоје знања о различитим областима одрживости и приступима за остваривање одрживих циљева како на нивоу компаније, тако и на нивоу ЕУ. Поред тога, неопходно је да се упознају са захтевима извештавања о одрживости и да користе различите националне и међународне смернице за припрему и анализу ових извештаја. Сходно томе, важно је да ове области постану део наставног плана и програма на универзитетима у ЕУ и широм света. Потребно је истаћи да није реч само о извештавању о одрживости, већ је већи акценат на одрживом начину пословања.

Тренутни трендови у корпоративном извештавању

Закон ЕУ захтева од великих компанија да обелодане извесне информације о њиховом пословању и начину на који управљају друштвеним и еколошким изазовима.

[Директива 2014/95/ЕУ](#) –односно Директива о нефинансијском извештавању садржи правила о обелодањивању диверзификованих нефинансијских информација. Ова директива представља допуну Директиве 2013/34/ЕУ. Компаније су у обавези да укључе нефинансијске извештаје у своје редовне годишње извештаје почевши од 2018. године .Директива 2014/95/ЕУ пружа компанијама значајну флексибилност у обелодањивању релевантних информација на начин који је компанијама најкориснији. У јуну 2017. године Европска комисија је публиковала [Смернице како би помогла компанијама у обелодањивању информација о друштвеним и еколошким питањима одрживости](#). Две године касније, у јуну 2019. године Европска комисија објавила је [Смернице за извештавање о климатским променама](#). Децембра 2019. године приликом представљања [Европског зеленог договора](#), Европска комисија се обавезала да ће преиспитати [Директиву нефинансијског извештавања](#) као део стратегије унапређивања основа одрживог улагања.

LEONI Србија

Leoni Србија је део Leoni Групе и основана је 2009. године када је почела са радом фабрика у Прокупљу. 2014. Године у Малошишту, у општини Дољевац, отворена је друга фабрика, а средином 2017. године, почела је са радом трећа фабрика у Србији, у Нишу. У августу 2018. године, компанија је почела са изградњом четврте фабрике у Краљеву, која ће уједно бити највећа фабрика у оквиру Дивизије кабловских система. Leoni Србија је тренутно једина компанија у Европи у оквиру Дивизије кабловских система која има четири производне јединице.

Компанија Leoni Србија је тренутно међу 15 највећих извозника у Србији.

Предстојећи догађаји

• Европска стратегија и принципи одрживих финансија

Предавања имају за циљ да поставе теоријске основе за изучавање проблематике одрживости у различитим областима пословних финансија, као и за разумевање начина и пракси на који се принципи одрживог развоја интегришу у финансије са циљем повећања ефикасности и ефективности финансијских одлука, смањења ризика и стварања пословних могућности за обезбеђење и одржање конкурентске предности, како за компаније тако и за финансијске институције.

• Одрживи развој и евалуација пројеката

Ово предавање ће се фокусирати на најновијим променама ЕУ политика и методологија за анализу трошкова и користи и најбољим међународним праксама. Циљ је да се унапреди знање о кључним елементима за евалуацију пројеката у контексту одрживог развоја, као што су дугорочна оријентација, глобална (и локална) перспектива, економски развој и деградација животне средине, као и учешће заинтересованих стејкхолдера. По завршетку курса студенти ће моћи самостално да развију модел анализе одрживог развоја за оцену инвестиционог пројекта по свом избору.

• Студијска посета компанији Leoni Wiring Systems Southeast

Пословну праксу компаније LEONI Србија приликом евалуације перформанси пројеката одрживог развоја представиће др Марија Костић, директор Controllinga производних јединица Дивизије за производњу кабловских система. Предавање ће се одржати у просторијама компаније у Нишу, а након тога за учеснике је организован обилазак фабрике.

With the support of the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Подршка Европске комисије за израду ове публикације не представља одобрење њеног садржаја који одражава искључиво ставове аутора. Европска комисија се не може сматрати одговорном за било какву употребу информација изнетих у овој публикацији.

Erasmus+ Programme

Jean Monnet Activities

Jean Monnet Academic Modules

Project Reference:

611831-EPP-1-2019-1-RS-EPPJMO-MODULE

